

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de gemeenteraden en colleges van Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen, Dagelijks Bestuur en directie Omgevingsdienst Twente en Provinciale Staten van Overijssel

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **rekenkamer@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		UIT - 2308263	23-02-2023
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door	Zaaknummer
1	06-16821312	J G M Heuvel	2281525

Onderwerp

Aankondiging rekenkameronderzoek 'toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving door Omgevingsdienst Twente'

Geachte leden van de Gemeenteraad, Provinciale Staten, College van B en W, Dagelijks Bestuur ODTwente en directie ODTwente,

De rekenkamer(commissie)s van Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen én de provinciale Rekenkamer Oost-Nederland starten deze maand met een gezamenlijk onderzoek naar de 'toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving door de Omgevingsdienst Twente' (ODT). Het verkennende Deel I van het onderzoek (zie verderop onder 'onderzoeksvraag en opzet') zal uitgevoerd worden door onderzoeksbureau TwynstraGudde. De gezamenlijke rekenkamer(commissie)s willen dit Deel I van het onderzoek in het tweede kwartaal van 2023 afronden.

Begeleidingscommissie

Het onderzoek is voorbereid en wordt begeleid door een begeleidingscommissie bestaande uit: Suzan Mathijssen (directeur Rekenkamer Oost-Nederland), Jan Mastwijk (voorzitter rekenkamer-commissie Almelo), Nelleke van Proosdij (rekenkamer Enschede) en Fons Lohuis (voorzitter rekenkamer Noord-Oost Twente en Hof van Twente). Het secretariaat wordt gevoerd vanuit de rekenkamercommissie Almelo door Jeroen Heuvel.

Vanuit elk van de deelnemende gemeenten wordt een (ambtelijk) contactpersoon aangedragen die door de begeleidingscommissie en het onderzoeksbureau zal worden benaderd om deel te nemen aan een startgesprek dat gepland staat op 21 maart. Bij dit onderzoek maken de gezamenlijke rekenkamers gebruik van hun bevoegdheden zoals genoemd in de Gemeentewet [artikel 182](#) en [184](#) en in de Provinciewet [artikel 183](#) en [185](#). Wij wijzen u daarbij wellicht ten overvloede op uw verplichting bij rekenkameronderzoek zoals genoemd in de Gemeentewet, [artikel 183](#) en de Provinciewet artikel [artikel 184](#).

Achtergrond onderzoek

De omgevingsdienst is een relatief jonge vorm van samenwerking en uitbesteding van taken die onder verantwoordelijkheid van de gemeenten en provincie vallen. Inmiddels wordt landelijk geconstateerd, na bijna 10 jaar omgevingsdiensten, dat de kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering nog te wensen over laat. Zowel de Algemene Rekenkamer ('Handhaven in het duister', juni 2021) als de adviescommissie over de versterking van het VTH ('Om de leefomgeving', 2021) brachten kritische rapporten uit.

De (landelijke) vraagtekens en het belang van horizontaal toezicht zijn voor een samenwerkende Twentse rekenkamers en de rekenkamer van de provincie Overijssel aanleiding om voor het thema effectiviteit van Toezicht en Handhaving de huidige werking van de ODT, de samenwerking met andere handhavende instanties en de besluitvorming over handhaving bij het bevoegd

gezag te onderzoeken. Bij Toezicht gaat het om toezicht dat gekoppeld is aan handhaving en niet aan toezicht dat voorafgaat aan vergunningverlening. Verder zal het onderzoek zich niet uitstrekken over de hele fysieke leefomgeving, maar zich beperken tot enkele domeinen daarbinnen zoals bijvoorbeeld meldingsplichtige bedrijven, agrarische sector of industrieterreinen.

Onderzoeksvragen en opzet

De hoofdvraag voor het onderzoek van de gezamenlijke rekenkamers is als volgt:
'In welke mate draagt het toezicht en de handhaving door de ODT, in samenwerking met de bevoegde gezagen, bij aan het naleven van wet- en regelgeving bij activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving?'

Het onderzoek betreft dus vooral de effectiviteit van toezicht en handhaving. Dit kan echter moeilijk los worden gezien van bestuurlijke afspraken en opdrachten, de efficiëntie en de daadwerkelijke uitvoering. Het is daarom nodig een goed eerste inzicht te krijgen in de werkwijze van de ODT, de bestuurlijke afspraken en de landelijke normen alvorens meer diepgaand onderzoek uit te kunnen voeren naar mogelijke ineffectiviteit en de oorzaken daarvoor. Om die reden willen de gezamenlijke rekenkamers het onderzoek uitvoeren in twee delen:

- I Een **eerste** verkenning waarin wordt geïnventariseerd:
  - Wat er bestuurlijk is geregeld voor toezicht en handhaving door de ODT;
  - Welke opdracht heeft de ODT van de verantwoordelijke besturen gekregen voor toezicht en handhaving;
  - Welke organisatie voor de uitvoering tot stand is gebracht;
  - Wat de kerngegevens over de uitvoering van toezicht en handhaving zijn of er zicht is op de naleving en hoe en aan wie hierover wordt gerapporteerd.

- II Op het moment dat uit het eerste deel blijkt dat er voldoende relevante informatie beschikbaar is voor een diepgravender onderzoek, volgt deel twee. Te denken valt aan vragen als:
  - Wordt het bovenbedoeld toezicht en handhaving effectief uitgevoerd?
  - Wordt het bovenbedoeld toezicht en handhaving efficiënt uitgevoerd?
  - Wordt het bovenbedoeld toezicht en handhaving professioneel uitgevoerd?
  - Wanneer en op welke wijze worden de gemeenteraden en provinciale staten ingelicht over bevindingen ten aanzien van toezicht en handhaving?
  - Hoe is de besluitvorming over handhaving bij het bevoegde gezag ingericht?
  - Hoe is de afstemming tussen ODT en het bevoegd gezag?

Contact

Nadere informatie over het onderzoek kunt u verkrijgen bij Jeroen Heuvel, secretaris begeleidingscommissie, telefoonnummer 06-16821312 of e-mail j.heuvel@almelo.nl of uw eigen rekenkamer(commissie).

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen en de Rekenkamer Oost-Nederland,

dhr. J.J. Mastwijk
voorzitter begeleidingscommissie

dhr. J.G.M. Heuvel
secretaris begeleidingscommissie

bijlage: 'INT2285294 onderzoeksvorstel definitief nov 2022'